

J E L E N K Ö R.

17. szám.

Pest szerda. február. 27dikén.

1833.

Foglalát: Magyarország (Pozsonyban 20 's 21ik országos ülés mind a' két tábla részéről. Petényi Salamon. Kir. kam. kinevezések. Bája István és Cleynman Károly f. Dunai hajózást bátorságosító komáromi egyesület nagy gyűlése. Isó Ferencz gózhajó). Anglia (köv. kamarai vitatások febr. 7 's 8kán, felsőházi ülés febr. 11ikén. Cabineti tanács febr. 10ikén. M. Anglesey Irlandba visszatért). Franciaország. Belgium (képviselő kam. ülés febr. 11ikén). Németország (a' würt. köv. kam. határozata. Freiburg az ifjabb Rottecket választja polgármesterül). Portugália (jan. 24iki csata). Törökbirodalom (az ausztr. követ fogadtatása. Meh. Ali kész a' nagyurral egy-sségre lépni. Blacque udvarlásan a' Szultán-nál). Ujabb. Bankrészvény.

MAGYARORSZÁG.

Pozsony. Febr. 20ikán 20adszor ült országosan mind a' két tábla össze, a' Statusoké reggeli tizedfél, a' Főrendeké tiz órákor. — Az elsőnél, minekutána az akkori ker. előlülő az ifjabb Királyunk Magyarországbán veendő lakását illető üzenet- 's felirásijavaslatot a' m. Personalis urnak áltnyujtá, 's némelly követ urak az országgyűlési irományok 's napkönyv hiányosságiról észrevételiket felhozák, megjelent a' főtábla küldöttsége a' váci püspök ur szónoklata mellett hozván a' tanácskozási sorozat- 's előleges sérelmekbeli viszón-üzenetjüket a' Főrendeknek, 's kéré a' Statusokat az azokban felhozott ujabb okok bő megfontolására 's hozzájuk járulásra. — Ezután Hont iaditványt tön az országgyűlési követek napdíjai viselésének előleges elhatározására; melly azonban, minthogy a' rend a' már kész 's a' táblai előlülőnek ált is nyujtott tárgya- zatok fölvételét kíváná, annak idejére utasittatván, a' két evang. egyházi sérelmek fejetei olvastattak föl előbb egészen, azután pedig részint, mint szokás, országos biztossági vizsgálat alá terjesztetni, részint a' maga rendére utasittatni, részint pedig nehogy tán azok a' jelen országgyűlésnek főcéljától, a' rendszeres munkálatok vizsgálatától, hosszab eltéréülését, 's ez által az ország legfontosb érdekeinek fölvételi késeltetésit okozzák, félre tétetni javasoltattak; végre is mindazáltal tanácskozásba vételüket többen sürgetvén, egyes fejze ként kezdék vitatgatni, de későre telvén az idő az nap el nem végezheték. — Ez alatt a' főrendü táblán Képviselőinknek azon másodszori üzenetjökön tanácskoztanak, melly a' felirások, törvények 's a' t. magyarodását illeti, 's iránta öly nyomos mint gyönyörü

vetélkedési okokkal támogatván mind a' két ellen fél saját véleményét, a' többség végre oda hajlott, hogy maradjon meg az egész üzenet úgy, valamint első izben határozák, 's felhozván mellette ujabb gyám-okaikat, kéretnék meg a' Rendeiket, hogy e' kívánságoktól mostan álljanak el; migkésőbb e' valóban nevezetes ujitást törvényinkben, mellyek magyarázatja, azok nyilvános értelme szerint, a' R.R. 's Fejdelem közt közös, érettebben megfontolva, 's hozzá előleges egyenes utat nyitva biztosabban 's üdvösebben elhatározhatnák. — 21ikén más nap ismét mind két részről országos ülést tartván, Rendeink a' felsőháztól tegnap ált hozott viszón-üzenetet (sorozat) olvastatván fel, azt köz leírásra bocsáták, 's folytatták az egyházi sérelmek feletti, tegnap félbe szakasztott, üzenet-javaslat vitatásit egész délutáni 2 óráig, midön t. i. a' főrendü tábla küldöttsége a' győri püspök ur vezérlete alatt megérkezvén, a' törvények 's a' t. magyarodását illető viszón üzenetet a' Rendeikhöz álthozván a' mondott egyházi vitákat félbe szakasztá.

Kir. Felségünk jan. 27diki legfensőbb határozata szerint Petényi Salamon János czinkotai (Pest vmegyében) evang. vallásu prédikátornak, az altenburgi (Szászországban) természetvizsgáló tud. Társaságtól küldött diploma elfogadására kegyelmes engedelmét méltóztatott nyilatkoztatni.

(Kir. kam. tudósítás).

A' nagymélt. m. kir. udv. kamara Magyarádon a' kir. harminczadi hivatalnál közelebb ujonnan rendezett ellenőri tisztségre Papának Antalt eddig Nádkuton volt szinte 30adi ellenőrt; továbbá nádkuti 30adossá Gabriely Lajos eddig tissinai 30adost; végre károlyvárosi 30adi segéddé Chinorány Antalt eddig Krapinán volt 30adost nevezé ki.

Borbátvízi Bája István jan. 29. Déván élte 58kában hunyt el. Olaszországban ifjonta szerzett rajzügyességét egy pár metszett példány-émlék hirdeti t. i. Hunyad és Dévavára. — Cleynman Károly, a' pesti helv. valláskövető Hívek híres egyházi szónoka e' folyó febr. 16kán Szirákon (Nógrádban) a' mélt. Teleki gr. nemzetség szíves ápolási között elhunyt életének mintegy 60 évében.

A' hajózást bátorságosító komáromi Egyesület jan. 30ikán tartá szokott évenkénti nagy gyűlését, mellyben elhatározá, hogy ezentul egész esztendőre (nem minteddig csupán martz. 1sőjétől nov. fogytaig) kész kezeskedni a' hajózásbeli károkért, e'felett oltalom-intézetét a' jég miatti esetekre is kiterjeszté. Minden hazafi méltán ohajtja, hogy ezentul még tágabb hatáskört szabna célul ki magának e' biztosító intézet 's mindennemű vizár, tűz 's több ezekkel rokon kármentesítésre is terjeszkednék mind ön haszna, mind ezek miatt külföldre takarodó pénzünk benmaradhatása tekintetéből.

Dunai most készülő két kisebb gőzhajónk egyike még az idén szemünk előtt leend, a' nagyobbra közülök fog alkalmaztatni a már létező 1ső Ferencz gőzhajónak 50—60 lönyi erejű gőzkatlana, ez pedig helyette egy újabbat 70—80 ló erejűt nyerend, 's e' miatt függeszti fel utazásait aprilisben valami 20ad napig 's noha eddig fagöz ingatá, ezennel azonban baranyai köszént szándéka használni. Közösb tudomás miatt közöljük íme szállítási-bérlajstromát mind személyekre, mind egyéb terhekre nézve 1. Ferencz gőzhajónak, mellynek ez évi 61 rendű kitűzött utait előbbi hírlapunk adá. Minden utazó magával szabadon vihet 80 ffrig pogyászt, személyétől pedig fizet (pengöben) Pestről fel: Váczig a 2ik helyen 30 krt, az elsön 50 kr.; Esztergomig 2ik h. 1 fr. 10 kr., 1ső h. 1 fr. 40 kr.; Komáromig 2 h. 1 fr. 40 kr., 1ső h. 2 fr. 40 kr.; Gönyőig 2 h. 2 fr. 30 kr., 1ső h. 3 fr. 40 kr.; Győrig 2 h. 2 fr. 40 kr., 1ső h. 4 fr.; — Pestig 1e: Vácziól 2 h. 40 kr., 1ső h. 1 fr.; Esztergomból 2 h. 1 fr. 20 kr., 1 h. 2 fr.; Komáromból 2 h. 2 fr., 1 h. 3 fr.; Gönyöről 2 h. 3 fr., 1 h. 4 fr. 30 kr.; Győrből 2 h. 3 fr. 20 kr., 1 h. 5 fr.; — Pestről 1e: Földváríg 2 h. 2 fr. 20 kr., 1 h. 3 fr. 30 kr.; Paksig 2 h. 3 fr., 1 h. 4 fr. 30 kr.; Tolnáig

2 h. 3 fr. 40 kr., 1 h. 5 fr. 30 kr.; Bajáig 2 h. 4 fr. 40 kr., 1 h. 7 fr.; Mohácsig 2 h. 5 fr. 20 kr., 1 h. 8 fr.; Apatinig 2 h. 6 fr., 1 h. 9 fr.; Vukováríg 2 h. 7 fr., 1 h. 10 fr. 30 kr.; Ujvidékig 2 h. 8 fr., 1 h. 12 fr.; Zemlinig 2 h. 10 fr., 1 h. 15 fr.; Kubinig 2 h. 11 fr., 1 h. 16 fr. 30 kr.; Basiak vagy Ujmoldvaig 2 h. 12 fr., 1 h. 18 fr.; — Pestig fel: Földvállról 2 h. 2 fr., 1 h. 3 fr.; Paksról 2 h. 2 fr. 40 kr., 1 h. 4 fr.; Tolnáról 2 h. 3 fr., 1 h. 4 fr. 30 kr.; Bajáról 2 h. 3 fr. 40 kr., 1 h. 5 fr. 30 kr.; Mohácsról 2 h. 4 fr., 1 h. 6 fr.; Apatinról 2 h. 4 fr. 40 kr., 1 h. 7 fr.; Vukovárról 2 h. 5 fr. 40 kr., 1 h. 8 fr. 30 kr.; Ujvidékről 2 h. 6 fr., 1 h. 9 fr.; Zemlinből 2 h. 8 fr., 1 h. 12 fr.; Kubinből 2 h. 9 fr., 1 h. 13 fr. 30 kr.; Basiak vagy Ujmoldvából 2 h. 10 fr., 1 h. 15 fr. — 10 esztendőnél nem korosb gyermekek ezeknek felét fizetik. A' hajó fedele vendéglő gyanánt szolgál. — Az árukat biztosítva (assurálva) vagy a' nélkül szállíthatni, mázsájától jár Bécsből: Pestig 1 fr., ugyan idáig biztosítva (ha tetszik) 100 frtnyi értékűl 6 kr.; Baja, Mohács vagy Apatinig 1 fr. 40 kr., bizt. 15 kr.; Ujvidékig 1 fr. 50 kr., bizt. 18 kr.; Zemlinig 2 fr., bizt. 20 kr.; Győrből: Pestig 30 kr., bizt. 4 kr.; Ujvidékig 1 fr. 20 kr., bizt. 15 kr.; Zemlinig 1 fr. 30 kr., bizt. 18 kr.; Pestről: Baja, Mohács vagy Apatinig 40 kr., bizt. 10 kr.; Ujvidékig 50 kr., bizt. 14 kr.; Zemlinig 1 fr., bizt. 16 kr.; Temesvár, Kubin, Basiak vagy Ujmoldvaig 1 fr. 15 kr., bizt. 22 kr.; Zemlinből fel: Ujvidékig 30 kr., bizt. 6 kr.; Pestig 1 fr. 15 kr., bizt. 20 kr.; Győrig 1 fr. 50 kr., bizt. 22 kr.; Bécsig 2 fr. 40 kr., bizt. 24 kr.; Ujvidékről Pestig 1 fr., bizt. 18 kr.; Győrig 1 fr. 40 kr., bizt. 20 kr.; Bécsig 2 fr. 30 kr., bizt. 22 kr.; Pestről Győrig 40 kr., bizt. 5 kr.; Bécsig 1 fr. 30 kr., bizt. 7 kr.; Kubinből vagy Basiakból Pestig 1 fr. 30 kr., bizt. 26 kr.; Egyes kisebb csomókért 40 kr. A' terebélyesb holmik u. m. butorok 's t. e. alku szerint szállítatnak. Vas, érez, hamuzsir, rizs, méz, fagygyu 's más tömött sulyu érték jutalmasb áron. 's a' t.

A N G L I A.

Peel ur a' felirási vitatások alkalmával febr. 7ikén a' többi közt ezeket mondá: Ez már harmadik estve levén, melly t. i. a' vá-

laszfelírás vitatásában telik, reménylem, szerencsét kívánhatok a háznak a bérekesztés közeledéséhez (O'Connell: nem! nem!) Ha a tisztelt tag tagadja, hogy a bérekesztéshez közeledünk, nem mond egyebet, mint hogy időt ölünk 's egy helyben veszteglünk. Felette fontosnak és szükségesnek tartom, hogy a ház végre a cselekvő törvényhozás valamely rendszabásához nyuljon 's pusztá vitatásokra minél kevesebb időt vesztegessen. — A válaszfelírás arra szólít fel engem, hogy a két ország közötti törvényhozási uniót támogassam, azaz olly dolgot támogassak, mellyet az egyesült királyság alaptörvényének tartok, 's erre én teljes meggyőződésből kész vagyok. Nem tudom, mit akar Dublinnak tisztelt és tudós követje (O'Connell) azon javaslattal, hogy e' válaszfelírást a ház mint biztosság vegye vizsgálat alá. Az most előtte van az egész háznak 's a különbség csak az, hogy most ahoz minden tag csak egyszer szólhat, a biztosságban pedig a hányszor akar. — Azt szeretném azon becses tagoktól, kik mindig azt beszélnek, hogy Anglia nem akar igazságos lenni Irland iránt, kérdeni: micsoda érdeke lehetne Angliának e' mellett? Ha csakugyan nem akarna Anglia igazságos lenni Irland iránt, ebben valami finaczi vagy kereskedési hasznát kellene látnia. Ha az elsőt hiszik ama' becses tagok, kérem: adasának magoknak pontos tudósítást a két ország adóiról; mutattassanak ki magoknak minden adót, mellyet Anglia fizet 's Irland nem, 's ismét mellyeket Irland fizet és Anglia nem; 's ha ebből sülnetne aztán valami igaztalanság Irlandra nézve ki, akkor én nem kétlem, e' ház nem csak hajlandó lesz annak eltörlésére, hanem még szokott formáitól is örömet eltérő, hogy azt minél előbb teljesítse. — 'S most egy másik részét akarom a királyi megnyitó beszédnek röviden illetni. Ő Felsége sajnálja a polgárháboru hazamosságát Portugáliában. Ő Felsége abba nem elegyedett és minden alkalmat használni fog a béke helyreállítására. Én ezt örömmel hallom, de meg vagyok győződve, hogy polgárháboru nem támadt volna Portugáliában, ha abban az angol kormányzék meg nem egyez. Mert ha meg nem szegé is

a kormány nyilván 's egyenesen a neutralitást, még is az által, hogy egyik pártnak nem tiltotta kikötőinkben a fegyverkezést, angol tiszteteknek pedig elnézte a dom Pedro szolgálatjába lépést, módot nyújtott olly harcznak folytatására, melly különben már rég eldőlt volna. Meddig lesz még dom Miguel kormánya az ezen országgal diplomatiái közösülestől elzárva? Ő már 5 év óta ül a portugáli királyszeiken, 's ámbár országának egyik legerősb városa egy idő óta már vágtyársának kezében van, 's ámbár e' vágtyársat külső befolyás gyámolítja, még is a Portugáliák érzése, — mások ostobaságnak nevezik — olly nemü, hogy még eddig egy falu sem állott dom Pedrohoz, 's a Portugáliák még most is inkább szeretik dom Miguelét constitutio nélkül, mint dom Pedrot constitutioval. Én azt hiszem, hogy ha egy nép öt esztendeig volt valamely kormánnyal megelégedve 's azt öt esztendeig védte is: e' kormányt meg kell ismérnünk. — A királyi beszéd többi részeibe, mellyek iránt talán különböző véleményben volnék, nem ereszkedem; a legelső kérdésnél, melly valamely új parliamenti ülésben fordul elő, egyértelműség a fő dolog 's én ez uttal kötelességnek tartom a ministereket gyámolitanom. Célom nem egyéb, mint a' rend és törvény gyámolítása 's nem akarom, hogy e' mostani szavazatom úgy magyaráztassék, mintha jövődöben és mindenben a' miniszterekkel foguék szavazni vagy épen ohajtanék a' ministeriumba tán visszalépni. Köztem és a' ministerség közt olly nagy a' hézag mint akármely más tagot tekiutve. — Azt vetették szememre, hogy én minden reformnak ellensége vagyok, ezt én igazságosnak nem mondhatom. Nem lettem ugyan conformer, hogy e' részben a' ministeri többséghez számíttathassam, megtartám előbbi nézetimet (véleményimet, Ansichten), de e' nézetekkel igen is megegyez azt tagadnom, hogy én a' lassu, óvakodó, és mérsékelt reformnak bármikor is ellensége voltam. —

Minekutána az alsóháznak febr. Sikan tartott ülésében több kéremény nyújtatott be, mellyekben sokan a' vasárnapot szorosabban megünnepeletetni kívánák, a' felírás feletti vitatkozásokat ismét elkezdettek

mellyek kizárólag viszont az irlandi dolgokat érdeklék. Az irlandi követek jobban magok vivék a szót. Midőn O'Dweyer ur beszédje folytában azon megjegyzést tévé: milly vigyázatlan 's nem illő cselekedet vala Stanley urtól azt mondani, hogy Irlanddal élet 's halálra szükséges háborút viselni, Stanley ur indulatos hévvel vágott szavába, mondván: hogy ő illy kifejezéssel soha sem élt, 's ő már többször világosan nyilatkozta ki, hogy csupán a' rossz akarat térhet ismét és ismét ezen állításra vissza. „En még egyszer mondom — szóla Stanley ur — 's mondom Anglia, Skócia 's Irland összegyűlt képviselői előtt, hogy illy kifejezéssel soha sem éltem. En azt mondom, hogy a' törvényhozótesti unio felbomlását úgy tekintem, mint az ország feldarabolását 's gyászos tönkre jutását, 's hogy enél fogvást, ha tán szükség kívánandja, az unio felbomlásának halálig ellen-szegülök. (Nagy tetszés). Erre O'Dweyer ur válaszóla: hogy ő hihetőleg a' maga hiberniai gyarló értelmének kénytelen tulajdonítani, ha meg nem foghatja: miben különbözzék Stanley ur iménti kinyilatkozása attól, a' mit ő állít. Ő az igen érdemes titoknokot saját szavainál fogja 's bizonyossá teszi, hogy azon experimentum, mellyet despotismus által akar szerezni, nem sikerülend. Midőn a' szónok továbbá azt állítá, hogy Irlandban az elnyomás kénye határtalanul mutatkozik 's többé az igazat se kimondani se pedig leírni nem szabad, a' ház mértéktelen kacajra gerjede; ez a' szónokot olly haragra tüzelé, hogy ezt mondá: „E' lönyerítést utánzó vad zaj itt bizvást udvariság jeléül szolgáljon, de ha két személy közt egy controversia folytában történék, az, egy visszaható erőt tapasztalna, melly nem hiszem, szivelne félre értést.“ — Dr. Lushington sajnálkozását jelenté, hogy a' vetekedés illy indulatossá fajul 's hogy különösen az irlandi követtagok a' fenyegetés és elijesztés rendszerét látszatnak követni, mi által nehezen jövendnek céljokhoz közelebb; 's ha Dublinnak érdemes és tudós követje azt gondolja, hogy ő itt is, mint egyebütt játszhatja egy Agitator czimbora szerepét, akkor szerfelett csatlakozik. A' szónok védi a' felírást 's meg-

czáfolá röviden sir Robert Peelnek azon állítását, hogy dom Miguelt törvényes királynak kell ismérni, mivel őt éviglen uralkodott. Ő az igen érdemes baronettől szeretné megkérdezni: ha valljon a' britt parlament a' délamerikai statusok kormányát 5 évi fenlét után elismerte é? — Shaw ur egy hosszú beszédben képét adá Irland állapotjának, melly a' ház tagjait több több izben irtózat 's visszaborzadás jelhangjára kisté. Ő helyeslé a' kormány végzésit: hathatós rendszabásokhoz nyulni Irland nyugodalmának visszaállítására, bizonyossá tónarról, hogy minden józan gondolkozásu 's nemes érzésű Irlandi e' munkában hálás segédkezet nyujtand; kéré a' házat maradjon meg ingatlanul azon szándék mellett, mellyel a' legislativa uniot teljes erejével fentartatni kívánja. — Minnekutána még Walker és T. O'Connor urak a' felírás ellen 's E. Tennant ur pedig a' felírás mellett beszéltek, szavazás alá vétetett O'Connell ur ellen-inditványa, mellynek resultatuma ez: mellette szavazott 40, ellene 428; a' ministeri szó többség 388. — A' felsőház ugyan ez napi ülése nem érdekes.

Gróf Aberdeen 's 14 más pair protestatiót irtak alá 's közlöttek az ujságokban a' felsőházban mint tudjuk minden szavazat szüksége nélkül ált ment válaszfelírás ellen. A' protestatio ekép következik: Mi alólirtak a' válaszfelírás ellen nyilatkozunk, mert jóllehet köszönettel vettük Ő Felségétől a' belga-hollandi ügyet illető közleményeket, még is kötelességünknek tartjuk, sajnálatunkat fejezni ki azon, hogy Ő Felsége kénytelenítette látá maga a' Francziák királyával egyesülten olly eszközökhöz nyulni, mellyek az antwerpi fellegrvár megtámadtatása 's lerontatását 's a' ben volt hollandi őrizetnek hadi fogollyá tételét vonák magok után. Mi nem tudjuk, hogy a' hollandi kormány Ő Felsége koronáját vagy méltóságát valami böcstelenséggel illetve, valamelly köteleztetést, v. valamelly szerződést megszegett, vagy valakinek Ő Felsége alattvalói közül bár minemü sérelmet vagy rövidséget okozott volna; következőleg lehetetlen is mélyen nem fájlalnunk, hogy Ő Felsége olly rendszabások kivitelére nyujta segédkezet, mellyek véleményünk szerint egyik hiv

és rosztat nem gyanító frigyesünk becsülete 's függetlensége ellen valának intézve, csak a' nyílt ellenségeskedés állapotjával férhetnek meg 's a' mi ítéletünk szerint az igazság 's minden népjus alapelveivel ellenkezők. Aláírva: Gordon (gróf Aberdeen), Ernst (Cumberland kir. herczeg), Vilmos, Fridrik (Gloucester kir. hg.) Penhurst 's a' t. — Hg. Wellington ezen protestatiót még eddig nem írta alá.

A' parlament febr. 11iki üléseiről Galignani Messengere röviden ezeket közli: A' felsőházban lord Teynham tön indítványt marquis Sligo, mayoi lordlieutenant némelly, hivatalát illető tettei ellen; a' marquist önmagán kívül lord Melbourne védelmezé. Az alsóházban Wynn ur tudósítást olvasott azon biztosság nevében, melly a' quaker Pease ur bebocsáttathatása ügyében vala vizsgálólag kinevezve. Wynnur jelenté, hogy febr. 14ikén indítványt fog tenni az iránt, hogy a' ház Pease urat bocsássa be 's eskü helyett szavát fogadja el. Ezen jelentést nagy taps követé. Erre a' válaszfelirási szokott tudósítás olvastatott fel, melly alkalommal O'Connell ujlag kikelt annak igazságtalan 's kegyetlen szelleme ellen 's Cobbet egy újabb mellékjavaslatot szándékozott tenni — de mellyekről posta elindulta miatt a' Messenger levelezője az nap nem tudósíthatott.

Gróf Aberdeen a' felsőház febr. 5iki ülésében a' többi közt azt is találá mondani, hogy marquis Palmella dom Pedro ügyét yégkép oda hagyá 's ennek tehát most semmi bizodalmas embere nincs többé, mióta csupa jacobinusokkal szövetekezett. — Marquis Palmella ezen állitvány ellen a' Timesban nyilván protestált, jelentvén, hogy ő ugyan előbbi tisztét nem viszi többé, de azért a' regens' császár vagy D. Maria királyné ügyével nem hagyott föl, mire ő nem is képes.

Febr. 10ikén négy óráig tartó cabinet tanács tartatott, mellyen lord Durhamot kivéve, (ki Doverben van), valamennyi minister jelen volt.

Marquis Anglesey febr. 9. v. 10ikén szándékozott Dublinba vissza, Irland kormányának ismételt átvételére. — A' királyi megnyitó beszéd hallatlan sebességgel u. m. 24 óra alatt érkezett Londonból Dublinba, tehát 80 német mérföldnyi távolatra.

FRANCZIAORSZÁG.

A' követkamara febr. 11 és 12ikén főkép az 1830diki számadásokkal foglalatoskodott. Különös figyelmet 's részvétet gerjeszte Lafitte urnak önvédelme, ki 1830ban a' ministeriumnak előlölője levén a' haytii kölcsön tulajdonosinak biztosításul 4,800,000 francot fizettetett ki, mellyet most a' budget-vizsgáló biztosság nem akart jóvá hagyatni. A' kamara ezen kiadást mint renden kívül történtet ugyan, de a' fontos körülmények miatt menthetőt elfogadá.

BELGIUM.

A' képviselőkamara febr. 11iki ülésében különös figyelmet gerjeszte Osy urnak következő tudósítása: Emlékezhetnek az urak, hogy ma egy hete némi világosításokat kívántam ministerinktől külföldi viszonyink felől. A' külső minister akkor nem akart felelni, vagy nem felelhetett. Ma egy tudósítást kapok, melly teljes figyelmünket érdemli 's méltó aggodalmat okozhat mindnyájunknak. Már tegnap említette azt néhány ujság, hogy a' Scheldén le és felevezni akaró hajóinkat fentartóztatja 's akadályozza a' hollandi kormány. Ez iránt ma kapok Vliessingenből levelet, mellyben jelentik, hogy egy hollandi kir. rendelet következésében hajóink nem csak az ottani vámtisztesség (douane) hanem a' tengerhadi tisztség (marine) által is megvizsgálatnak, és se fel se alá nem evezhetnek a' nélkül, hogy egész Lilloig (a' tengerre menők egész a' tengerig) hadihajó által kísértessenek, sőt még ugy esvén, várakozniok is kell, mig bizonyos számmal vannak együtt. Ezen kívül az áruknak vagy tehernek minden neme különös vám alá van vetve, mellyre nézve egy saját tariffát adatott ki a' hollandi kormány, ugy hogy az áruknak kimutatása végett hihetőleg kénytelenek lesznek hajóink tán ki is rakodni. E' hir engem méltán megdöbönté 's én sietek azt a' háznak és kormányzéknek tudtokra adni, hogy egy illy rendszabás visszahuzatására szükséges lépéseiket megtegyék. — (Ezen rendszabás az igaz nem sokat különbözne egy elzártástól, melly ügyben mint tudjuk lord Grey febr. 5kén ugy nyilatkozott, hogy tudtára a' Schelde csak az angol és franczia hajók előtt van ideiglen elzárva). A' külső minister

ekép felelt: A' kormányzék való köszönettel tartozik a' tisztelt Osy urnak ezen tudósításaért. E' hirt mi, uraim, mindediglen se hivatalos, se pedig készbaráti uton nem vetük, de bizonyos lehet benne a' kamara, hogy ha e' felhozott tett igaz, a' kormány, minél nagyobb nehézségeket fognának elejébe gördíteni, annál buzgóbban fog fáradozni azok elhárításában. — Erre Gendebien, Dumortier 's több oppositobeli tag hevesen kikeltek a' ministerium ellen, melly illy fontos tudósításokat a' diplomacia minden költségei mellett is a' kamara tagjaitól hall meg először 's olly szörnyü katonaságot (4 millio lakosra 130,000 embert) tart a' nélkül, hogy azt a' nemzeti becsület, érdekek 's függetlenség kivívására használná 's a' t. Az igazságminister e' vitát korának 's kellenén túl heveskedőnek nyilatkoztatá. Mindenek előtt ugy mond be kell várni, ha Osy ur tudósítása megvalósul e? addig nem lehet a' teendő rendszabásokról szólni. Mi pedig a' kormány bajnokságát 's harczkészségét illeti, nem tudja: ha személyes vagy politikai merészséget értenek e; az előbbire nézve nem hiszi, hogy a' ministerium valakinek okot adott volna arról kételkedhetni; a' másodikra nézve igen kétes, ha okos merészlet volna é egy nagy ügyvel kivívott függetlenséget egy csata kockájára tenni. — A' kamara minden további végzés nélkül nagy boszusan oszlott el.

NÉMETORSZÁG.

A' württembergi követkamara febr. 12ikén 76 szóval csak egy ellen elhatározta, hogy a' journalistáknak a' kamara ülésterében hely jeleltessék ki. Egykét tagnak azon észrevételét, hogy az ujságírók az így általok közlendő tudósítások valóságiról felelni tartozzanak, ezen közkiáltás: Semmi censura! szakasztá félbe 's enyészte el. (A' Beobachterből). — A' freiburgi polgárság, miután Rotteck K. az ujon választatást megköszönte 's magától elhárította, ugyan csak Rottecknek unoka öccsét, a' 30 esztendősnél ifjabb, ügyvédi gyakorló (Rechtspraktikans) Rotteck Józsefet választá polgármesteréül, kit is a' kormányzék azzonnal megerősített. —

SPANYOLORSZÁG.

Az allg. Zeit. egyik levelezője így ír Madridból febr. 1sőjéről. A' leoni zavarok elnyomatása papirosink becsét mintegy 6 pcenttel fölebb rugtatá. Ezt hihetőleg azon rege is sokat segíté, hogy a' kormány elhatározta volna magát dom Miguelt az angol és francia javaslatok elfogadásira hajtani, sőt szükség esetén kényszeríteni is. Spanyolország mint mondják csak azt kötötte volna magának e' mellett ki, hogy dona Maria mint de facto leendő királyné francia v. ausztriai herczeggel ne párosodhassék. Zea urnak ugy mondják ezen egyezkedés igen nehezül esett, de a' király egy gyémántokkal elhintett szelenczével szerencsésül eloszlata aggodalmát. Sokat beszélnek ujjolag a' délamerikai statusok függetlensége megismeréséről 20 millio franc fizetés mellett a' nevezett statusok részéről, melly egyezés megkötésére felhatalmazott biztosokat várnak Amerikából. — A' király folyvást igen jól érzi magát 's támasz nélkül sétál fel alá szobáiban. Sokan még most is hiszik, hogy aprilisben a' régi cortesgyűlés egybe fog hivatni, a' lex salicát eltörlő 's az uj, mind a' két ágra terjedő, öröklési just megállapító kir. (ferdinandi) decretum megerősítésére. — Castro Torreno, O'Castiliának főkapitánya, a' leoni 's valladolidi kir. önkényes csapatokat tökéletesen lefegyverzé.

PORTUGÁLIA.

Az angol Times egyik oportoi levelezője következőleg tudósít a' jan. 24ki, röviden általunk is említett kicsapásról: A' jan. 24ki kicsapásnak az vala czélja, hogy Pedristák a' pharostól jobbra eső castroi dombot 's quejoi vár-kastélyt foglalják el 's így biztos helyet nyerjenek, holt. i. az ellenség álguitól a' mennyire csak lehet mentten katonaságot 's fegyvert lehessen a' tengerről kiszállítani. E' végre marsal Solignac tetemes sereggel a' fozi uton nyomult előre 's állását Pastcleiránál vevé, honnan egész a' pharos baljáig terjeszkedett. Ezen mozduhatot más felől egy másik osztálynak, general Brito alatt, kell vala gyámolítania, mig admiral Sartorius a' tengerről az ellenség legvégső jobb szárnyát, ugy szinte Castrot és Quejot fogná álguiival háborgatni. A'

marsal hajnali két órakor kezdé a' megtámadást, elülvén az ellenség táborszemeit 's azoknak helyeiket elfoglalván. Ekkor az angol osztály, Browning őrnagy alatt, pharos felől előnyomult 's a' castroi dombot leszöggett bajonettel elfoglalá 's a' part hosszában Quejo ellen indult, mellyet hasonlólag el lehetett volna foglalni, ha a' többi segrész mozdulatai megfoghatatlan visszáságból el nem maradtak volna. Hosszas sikeretlen várakozás után, melly alatt azonban az ellenség időt nyert erejét egyesíteni, végre kénytelen lett a' marsal visszahuzódni 's a' kézre kerített helyeket ismét kibocsátani. Sartorius egész 4 óra utánig egy lövést sem tett, mert legénysége az adott jelre zenebonát kezdé 's a' horgonyokat nem akarta felhuzatni. General Brito a' kijelt órában szinte nem mozdult meg, mert dom Pedro jónak találta belé elegyedni 's őt a' szabott időn túl visszatartóztatni. Igy dugába dőlt az egész planum, 's a' marsal most tapasztalható, milly fogékony emberekkel 's milly vezérekkel vagyon dolga. El lehet képzelni, hogy ez őt boszontá, holott terve szerint egy óra alatt az egészet szerencsésen, legfőlebb tiz—husz embernyi veszteséggel végrehajtani 's könnyen 2000 fogollyal lehetett volna megtérni. Most már a' császár megígérte, hogy többé soha sem fog beleavatkozni, mivel Solignac kereken kinyilatkoztatá, hogy ő különben nem marad. — Veszteség dom Pedro részéről közel 200 ember holtakban, sebhedtekben 's elmaradottakban; az ellenségét 600nál is többre teszik. — Saldanha és Stabs generálisok megérkeztek 's nyomban szolgálatba fognak lépni. Az idő ez utóbbi napokban rossz vala, 's nem lehetett semmi hadiszert partra szállítani. Az élelem folyvást drága 's a' katonák baccalaosztatokat (Rationen) kapnak ételül, mi a' külföldieknek épen nincs ínyökre.

TÖRÖK BIRODALOM.

Konstantinápoly jan. 25ikén: Noha nem szokás a' fényes portánál az idegen hatalmaktól oda követül küldötteket, mint másutt pompával fogadni, az ausztriai cs. kir. udvar iránt viseltető különös tiszteletből még is meghagyatott jan. 13ikán a' fényes porta tolmácsának: menne a' most érkezett ausz-

triai rendkívüli követ Stürmer báró szállására 's vinné meg neki a' török ministerium jó kívánatit 's ajándékit. Stürmer ur egész pompával fogadá Esrar Efendi tolmács urat, elfogadá az általa hozott ajándékokat is, mellyek 34 gömbölyü török cabaretből (asztaltácza) állottak, fedve virágokkal, czukor készítmények 's gyümölcsökkel porcellán edényekben 's csinos kosarkákban. — Abondanza korvett, melly Stürmer bárót Galipoliig vivé, 's Ottenfels bárót Triestig hozandja vissza, jan. 16ikán a' konstantinápolyi kikötőbe megérkezett. Ugyanazon nap érkezett a' konstantinápolyi arsenalba (fegyvergyár) a' török flotta egy része is, kitartozás (javítgatás) végett.

Orosz generallieutenant Murawieff febr. 5ikén Alexandriából Konstantinápolyba visszatért. Az általa hozott hírek Mehemed Ali szándéka 's alkukészsége felől legjobban láthatók ausztriai követ báró Ottenfels következő jegyzékéből (febr. 7ikéről) a' Reis-Effendihez: „Sietek tudósítani Excádat, hogy Alexandriából megtért orosz generallieutenant Murawieff ur által híreket kaptam az ottani cs. kir. (ausztriai) consultól azon mód felől, mellynél fogva ő az általam neki a' császári udvar jan. 6ikán költ parancsi szerint adott, 's általam az ottoman ministeriummal is közölt utasításokban eljár. — Ezen utasításokat Acerbi ur (a' consul) egy csász. kir. korvett által még idején kapta, hogy lépéseit generallieut. Murawiefféivel egyesíttesse 's így meggyőzze Mehemed Alit azon tökéletes egyetértés felől, melly az ottoman birodalommal szomszéd két császári udvar között az ő (Mehemed Ali) viseletére nézve a' nagy-ur Ő Magassága iránt uralkodik, továbbá meggyőzze őt a' változhatatlan barátságáról, mellyel uram a' Császár a' Nagy ur iránt, az eleven részvéttről, mellyel minden iránt, mi ennek birodalma javát illeti, viseltetik. — Mehemed Ali a' császári ausztriai fő consulnak forma szerint kinyilatkoztatá, hogy ő kész, törvényes fejedelmének, kinek további parancsolatit várja, meghódolni; hogy ő Musir- Rifant- Halil basát, kit hozzá szándékai kinyilatkoztatása végett Ő Magassága (a' szultán) küldeni méltóztatott, a' legna-

gyobb becsülettel 's tisztelkedéssel fogadandja, 's hogy ő azon közben is fiának Ibrahimnak megküldé a' parancsot az ellenségeskedés megszüntetésére 's megállapodásra. — Midőn e' híreket Excáddal tudatnám, bátorkodom hízelkedni magamnak, hogy Excád azokban újabb bizonyosságát fogja azon igaz részvétnek látni, mellyel az ausztriai császári udvar az ottoman birodalombani esend és béke helyre állíttatása iránt viseltetik, nem különben azon őszinte és foganatos ügyekezethek is, mellyet az érdeklött udvar ezen czél-elérésre fordít. — Örömmel élek ez alkalommal megújítani 's a' t. Ottenfels. "Valóban a' porta hivatalosan tudósított, hogy Ibrahim basa, ki már előbbre nyomult vala, 's kit atyja parancsolatja Kiutahia-nál ért, ezen helynél megállapodott 's magát a' fegyverszüneti alkudozásokra késznek nyilatkoztatá. Mi lett ezeknek további folyamatjok, az eddigi, febr. 21-ikeig terjedő konstantinápolyi tudósítások (a' Beobachterben) még nem mondják.

Blacque urnak a' Moniteur Ottoman szerkeztetőjének m. e. dec. 30-ikán (chaban 8-dikán) szerencséje lön a' Nagy-urnak udvarlását tehetni a' Seraskier hadminister 's Achmet basa a' testőrség osztályos generálja által mutattatván be. O Fensége igen kegyesen fogadá a' szerkeztető urat 's magas kegyelme jeléül őt a' Nichani Iftihár-rend vitézévé nevezé, a' rend diszjelét Achmet basától nyujtatván nekie által 's hozzája még következő szavakat intézett: „Már jó ideje, mióta az ur tronusom 's azon nemes nemzet ügyét, mellyen uralkodom, olly tömérdek ellőitélet ellen védi, 's nem kevés foganattal főkép Európa közvéleményére, nem csekély bizonyosságaul, hogy az ur olly igazságos mint való czikkelyeiben talentumát meggyőződéssel egyesité. Ujsága mindig való fényben tükrözteté azon fontos történeteket, mellyek birodalmamban közelebb egymást változtaták, a' külső eseteket pedig mindig méltó kimélettel terjeszté. Vegye már jutalmazásomat ezekért, jeléül hogy szolgálatjával meg vagyok elégedve, 's folytassa tovább is

ügyes szorgalmát, nagy az 's hasznos is. Ismértesse az európai világot czélzatimmal, azon jókkal, mellyeket eszközteni törekvésem, 's azon akadályokkal, mellyekkel bajos körülményimben gyakran összeütközöm; mondja el Európának, hogy állhatatos gondom, igaz szívből eredő kívánságom, alattvalóimat, (legyenek azok Muselmanok vagy egyebek) 's minden lakosit uralkodásom alatt levő tartományimnak nyugalomba 's boldogságba helyezni; tudja meg Európa az ur által: mennyire törekszem statusimban a' civilisatio alapjait, 's azon szabályokat tenni uralkodókká, mellyek szinte Európa polgártársasági boldogságát eszközlék. "Erre Blacque ur megköszönvén O Fenségének magas kegyességét szinte velős kis beszédben válaszolt, biztatván 's a' történetek tanuságiból teljes reményü jövendőt fejtegetvén a' felvilágosodott elméjü 's érzésü fejdelemüdes intézetiből, ha azokat állhatatosság koronázandja.

Ujabb: Az ango! alsóház febr. 11-diki ülésében szakaszonként olvastatott a' válaszfelírás, 's minden újabb mellékjavaslatok (Cobbeté és Attwoodé) félre vettek. Más nap délután 2½ órakor azt a' szónok, a' ministerektől 's mintegy 20 tagtól kísértetve a' királyhoz felvitte; miután, mintegy 4 órakor az ülés ismét megnyittatván, kifejté lord Althorp az irlandi statusegyháznál teendő reformok iránti indítványát. Más tetemes kiméleteken kívül tíz püspökség fogna a' mostani püspökök elhunytá után megszűnni. Az indítványt a' ház, — maga O'Connell is — tetszéssel fogadta. — Gallan baronia (Mayo grófságban) lázadás állapotban levőnek hirdettetett 's az ottani politia megszorított. — Jackson praesidens elejébe terjesztette a' congressusnak a' délcarolinai pórt illető irományokat, kinyilatkoztatván, hogy az egyesült statusok egész szárazföldi 's tengerhadi erejével fogja az ottani pártütést elnyomni. — Oportóban a' cholera mutatkozik. — A' belga hajók fentartóztatása 's vámmoltatása a' Scheldén, névszerint Vliessingennél, megvalósodik.

Bank-részvény febr. 23-ikán 1209 ¼